

Riksbankens finansmarknadsstatistik 1980-1985

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	1
A Administrativa och legala uppgifter	3
A.1 Ämnesområde	3
A.2 Statistikområde	3
A.3 SOS-klassificering	3
A.4 Statistikansvarig	3
A.5 Statistikproducent	3
A.6 Uppgiftsskyldighet	3
A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	4
A.8 Gallringsföreskrifter	4
A.9 Internationell reglering	4
A.10 Syfte och historik	4
A.11 Statistik användning	5
A.12 Uppläggning och genomförande	6
A.13 Internationell rapportering	6
A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar	6
B Kvalitetsdeklaration	7
B.0 Inledning	7
B.1 Innehåll	7
1.1 Statistiska målstorheter	7
1.2 Fullständighet	12
B.2 Tillförlitlighet	12
2.1 Tillförlitlighet totalt	12
2.2 Osäkerhetskällor	12
2.3 Redovisning av osäkerhetsmått	13
B.3 Aktualitet	13
3.1 Frekvens	13
3.2 Framställningstid	13
3.3 Punktlighet	13
B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet	13

4.1	Jämförbarhet över tiden	13
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	14
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	14
B.5	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	14
5.1	Spridningsformer	14
5.2	Presentation	14
5.3	Dokumentation	15
5.4	Tillgång till primärmaterial	15
5.5	Upplysningstjänster	15

A Administrativa och legala uppgifter

A.1 Ämnesområde

Finansmarknad.

A.2 Statistikområde

Övrigt.

A.3 SOS-klassificering

Produkten ingår ej i Sveriges officiella statistik.

A.4 Statistikansvarig

<i>Myndighet/organisation:</i>	Sveriges riksbank
<i>Postadress:</i>	Avdelningen för penningpolitik 103 37 STOCKHOLM
<i>Besöksadress:</i>	Brunkebergstorg 11
<i>Kontaktperson:</i>	Maria Eriksson
<i>Telefon:</i>	08-787 00 00
<i>Telefax:</i>	08-21 05 31
<i>E-post:</i>	fornamn.efternamn@riksbank.se

A.5 Statistikproducent

<i>Myndighet/organisation:</i>	Statistiska centralbyrån
<i>Postadress:</i>	Enheten för betalningsbalans- och finansmarknadsstatistik Box 24 300, 104 51 STOCKHOLM
<i>Besöksadress:</i>	Karlavägen 100
<i>Kontaktperson:</i>	Christina Ekblom
<i>Telefon:</i>	08-506 940 00
<i>Gruppteleson Finansmarknadsstatistik:</i>	08-506 942 40
<i>Telefax:</i>	08-661 52 61
<i>E-post:</i>	fornamn.efternamn@scb.se
<i>Grupp-E-post Finansmarknadsstatistik:</i>	fmr@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt 28 § lagen (1974:922) om kreditpolitiska medel (Riksbanken).

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

Statistiksekretessen regleras i 9 kap. 4§ Sekretesslagen (1980:100) och innebär i huvudsak att statistikuppgifter som kan hänföras till ett enskilt institut får inte lämnas ut. Enligt 14 kap. 4§ samma lag kan emellertid sekretess till skydd för den enskilde helt eller delvis efterges av den enskilde själv.

A.8 Gallringsföreskrifter

Riksbanken är ansvarig för arkivering enligt tillämpliga arkivbestämmelser.

- Primärmaterial, dvs. indata av grundmaterial ska sparas i alla framtid. Ingen gallring skall ske.

A.9 Internationell reglering

Rapport över Utländska Tillgångar och Skulder (RUTS) regleras i Bank for International Settlements (BIS) guidelines.

A.10 Syfte och historik

Riksbanken har sedan lång tid tillbaka tagit fram statistik över svenska finansinstitut och de finansiella marknaderna, s.k. finansmarknadsstatistik. Uppgifterna samlas i huvudsak in månadsvis. Vissa uppgifter insamlas endast per kvartal, tertial, halvår eller år.

Statistiken ger en bild av den övergripande strukturen av

- finansinstitutens tillgångar och skulder
- utvecklingen av penningmängd och kreditgivning (in- och utlåning)
- utvecklingen på räntemarknaden
- värdepappersmarknaden
- land- och valutafördelning av utländska tillgångar och skulder

Finansmarknadsstatistiken (balansstatistiken) har existerat under större delen av 1900-talet. Från juni 1977 produceras den av Statistiska centralbyrån på uppdrag av Bankinspektionen och är ett viktigt underlag för Riksbankens statistikproduktion.

Likviditetskvotsuppgifter har samlats in från banker sedan 1952. Likviditetskrav, *likviditetskvot*, är ett kreditpolitiskt styrmedel som Riksbanken använder för att påverka bankernas utlåning och värdepappersplaceringar. Likviditetskravet anger en lägsta nivå för kvoten mellan en banks likvida medel (främst stats- och bostadsobligationer) och dess inlåning. Ett viktigt syfte är att se till att staten och bostadssektorn får tillgång till billiga krediter. Regleringen av likviditetskrav för banker upphörde 1983-12-31.

Kassakravsuppgifter har samlats in från banker sedan 1950. Kassakrav, *kassa-*

kvot, är kvoten mellan å ena sidan bankers inestående medel på checkräkning i centralbanken plus ineliggande kassa och å andra sidan förbindelser (främst inlåning från allmänheten). I Sverige kan Riksbanken förordna om kassakrav enligt lagen om Sveriges riksbank, men det kan inte överstiga 15 %. Ett kassakrav begränsar direkt bankernas möjligheter att låna ut pengar.

Allmän placeringsplikt för försäkringsbolag, ett kreditpolitiskt medel som använts under en stor del av efterkrigstiden, definieras i lagen om kreditpolitiska medel. Allmän placeringsplikt tillämpas för försäkringsbolag och innebär att en viss andel av ökningen av bolagets totala placeringar (den marginella placeringskvoten) ska vara i form av prioriterade tillgångar (i regel stats- och bostadsobligationer) som emitterats till räntor under marknadsräntan. Placeringsplikt spelar en viktig kreditpolitisk roll.

Uppgifter om certifikatprogram på den svenska marknaden har samlats in sedan december 1985.

Vissa tidsserier i rapportering av utländska tillgångar och skulder (RUTS) har samlats in från banker med valutahandelstillstånd sedan 1978. Statistiken har under 80-talet utvecklats med uppdelningar på länder och valutor.

Ränteregleringen för banker har funnits i lag sedan 1951. Lagen innebär att Riksbanken har rätt att vidta vissa räntereglerande åtgärder som t.ex. räntestopp, maximiräntor vid utlåning och minimiräntor vid bankmässig inlåning. Syftet är att påverka den totala kreditmängden i samhället. Ränteregleringen upphävdes 1985-05-13.

Statistik för ränteanalys har samlats in från banker sedan 1961.

Utöver detta samlar Riksbanken in uppgifter om försäkringsbolagens placeringar, utlåning, byggnadskrediter, garantiförbindelser och emissioner för beräkningar och uppföljning av regleringar.

Utlåningsregleringen är också ett viktigt verktyg för Riksbankens styrning av kreditmarknaden. Den infördes 1955. Utlåningsregleringen upphävdes 1985-11-21.

A.11 Statistikanvändning

Statistiken har ett stort användningsområde och många användare. Statistiken utgör bl.a. ett viktigt underlag i finans- och nationalräkenskaperna. Riksbanken använder den för att följa utvecklingen på kapital-, valuta- och kreditmarknaderna samt följa upp regleringar. Bank for International Settlements (BIS) liksom forskare, journalister och studenter är stora användare av statistiken. Därutöver används statistiken av de rapporterande instituten själva för bl.a. marknadsanalyser.

A.12 Uppläggning och genomförande

Balansstatistik och certifikatprogram redovisas månadsvis. Balansstatistiken bygger på uppgifter hämtade ur Bankinspektionens Månadsstatistik/tertiäl-statistik. Mindre sparbanker lämnar balansstatistiken per tertial. Certifikatprogram lämnas av institut som har Bankinspektionens tillstånd att medverka vid emissioner.

RUTS-statistiken redovisas månads-, kvartals- och halvårsvis av banker med valutahandelstillstånd.

Vissa uppgifter inhämtas också från Riksgäldskontoret, Riksbanken, Bankinspektionen samt ekonomisk statistik från SCB.

Utöver detta samlar Riksbanken in uppgifter om likviditeskvoter, placeringskvoter, kassakrav, utlåning, räntor, byggnadskrediter, garantiförbindelser och emissioner för beräkningar och uppföljning av regleringar.

All statistik samlas in via pappersblanketter. Statistiken är en snabbstatistik, vilket innebär att revideringar av värden kan göras i efterhand. Statistiken innehåller inga bokslutsdispositioner, vilket gör att uppgifterna inte blir fullt jämförbara med den statistik som bygger på uppgifter vilka lämnas efter bokslut.

A.13 Internationell rapportering

Till BIS levereras kvartals- och halvårsvis uppgifter om utländska tillgångar och skulder enligt BIS guidelines. Leveranser sker via fax.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Genom en lagändring 1985 tillåts utländska banker att etablera dotterbanker i Sverige. Under 1986 öppnar 12 sådana banker som kommer att ingå i rapporteringen.

Allmän placeringsplikt för försäkringsbolag upphör 1 december 1986.

Fr.o.m. december 1986 särredovisas utlåning till hushåll.

Under 1987 börjar affärsbankerna att etablera filialer utomlands och statistik måste samlas in även från dem. I viss statistik, t.ex. RUTS svensk del, ska filialerna elimineras eftersom statistiken ska spegla vad som händer i Sverige och mot utlandet.

Fr.o.m. 1989 särredovisas inlåning från hushåll.

Uppgifter om bostadsinstitutens upplåning samlas in från 1989.

Från maj 1990 särredovisas utlåning till personliga företagare.

Från januari 1992 redovisas "Utlåning till svensk respektive utländsk allmänhet" netto, dvs. efter avdrag för reserveringar för befarade kreditförluster.

1 januari 1994 införs lagen om kreditmarknadsbolag som omfattar bolag som tidigare var kreditaktiebolag och finansbolag.

Uppgifter om individuellt pensionssparande samlas in från 1994.

Kassakravet sätts till 0 fr.o.m. april 1994.

Riksbanken övertar produktionen av finansmarknadsstatistik i januari 1995.

Fr.o.m. år 2003 kommer vissa elementnummer att konverteras till fullständig variabelkod medan andra får en dummykod där elementnumret är en av de dimensioner variabelkoden är uppbyggd av. Med det nya systemet med variabelkoder är det inte möjligt att direkt få fram uppgifter utifrån elementnummer.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Sveriges riksbank (Riksbanken) har sedan lång tid tillbaka tagit fram statistik över svenska finansinstitut och de finansiella marknaderna, s.k. finansmarknadsstatistik. Statistiken är en snabbstatistik och uppgifterna samlas i huvudsak in månadsvis. Vissa uppgifter samlas dock in per kvartal, tertial, halvår eller år. Uppgifterna avser ställningsvärden och förändringsvärden.

Statistiken ger en bild av den övergripande strukturen av

- finansinstitutens tillgångar och skulder
- utvecklingen av penningmängd och kreditgivning (in- och utlåning)
- utvecklingen på räntemarknaden
- värdepappersmarknaden
- land- och valutafördelning av utländska tillgångar och skulder

Riktlinjer för produktionen är att insamlade data skall kontrolleras så långt som erfordras för att säkerställa att statistiken är tillförlitlig på den aggregerade nivån. För huvudposterna skall kvaliteten vara hög och minst motsvara de krav som ställs på den officiella statistiken. Rutinerna i insamlingen och sammanställningen av statistiken skall motsvara vedertagen god statistikpraxis.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

1.1.1 Objekt och population

Balansstatistik samlas in för affärsbanker, sparbanker, föreningsbanker,

försäkringsbolag och övriga finansiella företag som står under Bankinspektionens tillsyn. Institutgrupperingen styrs av lagar instiftade för resp. grupp.

Blankett BI11 började samlas in 1980 för affärsbanker. Blankett BI12 började samlas in 1980 för större sparbanker. Uppgifter för förenings-sparbanker samlades in via BI13 och mindre sparbanken lämnade sina uppgifter på BI32 per tertial. Blanketten innehåller bland annat variabler om tillgångar och skulder fördelade på olika typer av finansobjekt som lån, certifikat, obligationer m.m. Insamlingen sker månads/tertials vis.

Affärsbanker. Det finns 15 affärsbanker i Sverige, varav 12 är privatägda aktiebolag. Post- och Kreditbanken är statligt ägd. Sparbankernas Bank och Föreningsbankernas Bank fungerar som affärsbanker åt sparbankerna respektive föreningsbankerna samt ägs av respektive bankgrupp. En av de privatägda affärsbankerna, Sveabanken, etablerades 1983. Dess verksamhet var under detta år begränsad och kommer först fr.o.m. 1984 att ingå i statistiken över affärsbanker. De tre största affärsbankerna – Post- och Kreditbanken, Skandinaviska Enskilda Banken och Svenska Handelsbanken - svarar för närmare 80 % av affärsbankernas totala inlåning från allmänheten. Övriga affärsbanker är Götabanken, Sundsvallsbanken, Uplandsbanken, Skånska Banken, Wermlandsbanken, Östgötabanken, Skaraborgsbanken, Jämtlands Folkbank och Bohusbanken.

Sparbanker. Vid utgången av 1985 fanns det 139 sparbanker i Sverige och de fem största sparbankerna svarade för drygt 35 % sparbankernas inlåning från allmänheten. Den s.k. statistikgruppen, skapad av Sparbanksföreningen, rapporterar månadsvis. Övriga sparbanker rapporterar per tertial men tas inte med i publikationerna.

Föreningsbankerna, som före 1974 benämndes jordbrukskassor, är ekonomiska föreningar. Varje lokal föreningsbank är ansluten till en av de 12 regionala föreningsbankerna. Som medlemmar i de regionala föreningsbankerna antogs även organisationer med anknytning till jordbruket.

Valutabanker benämns de banker som har erhållit Riksbankens valutahandelstillstånd, dvs. rätten att driva handel med utländska valutor samt att få utföra betalningar till och från utlandet. Samtliga affärsbanker utom Sveabanken, de två största sparbankerna samt postgirot har ett sådant valutahandelstillstånd.

Finansbolag. Vid utgången av 1985 fanns 213 finansbolag i Sverige. Av dessa är 27 bankägda. Finansbolagen anses vara en mycket heterogen grupp avseende såväl verksamhetsinriktning som kreditvolym. De 20 största bolagen svarar för ca 70 % av finansbolagens totala kreditgivning. Under 1985 har 4 finansbolag: PKbo, SPABO, Svensk bostadsrättsfinans och GIGAB Bostadsfinans ombildats till kreditaktiebolag och därför tagits bort från gruppen Finansbolag.

Försäkringsbolag och Allmänna Pensionsfonden. Försäkringsbolagen består av liv- och sjukförsäkringsbolag samt skadeförsäkringsbolag. Det finns drygt

560 svenska försäkringsbolag, men flertalet inrättningar är mindre läns-, härad- eller sockenbolag. I statistiken ingår endast de 65 riksbolagen, som driver verksamhet i mer än ett län. De fem störta bolagen – Svenska Personal-Pensionskassan, Skandia, Trygg-Hansa, AMF-pensionsförsäkring och Folksam – svarar för knappt 80 % av samtliga försäkringsbolags tillgångar. Allmänna pensionsfonden förvaltar de avgifter som betalas in för den allmänna tilläggs pensionen. AP-fonden bestod från början av tre fonder. Uppdelningen mellan de tre fonderna beror på varifrån avgifter flyter in till systemet – stat och kommun (första fonden), större privata företag (andra fonden) samt mindre privata företag och s.k. egenavgifter (tredje fonden). År 1974 inrättades en fjärde fond för placeringar i aktier. Dessutom tillkom enligt riksdagsbeslut i december 1983 fem löntagarfonder fr.o.m. 1984. AP-fondens verksamhet regleras av ett särskilt reglemente. Enligt detta reglemente skall fondernas placeringar ske inom ramen för vad som är förenligt med den allmänna ekonomiska politiken och med beaktande av kreditmarknadernas funktionssätt.

Hypoteksinstituten och kreditaktiebolagen, de s.k. mellanhandsinstituten, skaffar kapital antingen genom obligationsemissioner eller via reverser. Hypoteksinstituten är låntagarassociationer och drivs utan vinstsyfte. Staten har ställt grundfonder till deras förfogande och utövar härigenom ett visst inflytande över institutens styrelse. Mellanhandsinstituten riktar sin utlåning mot vissa sektorer i ekonomin; kommuner, bostäder eller företag.

RUTS populationen består av valutabanker och uppgifter samlades in via blanketten 779 s.k. huvudrapport. Under 1982 började Riksbanken samla in uppgifter på valuta-, sektor- och tidsfördelning på blanketten RUTS-S. År 1984 startade uppgiftsinsamling på terminshandel via blankett RUTS-T. På blankett 0871 samlades det in konsoliderade, halvårsvisa uppgifter. Även dotterbanker blev uppgiftslämnarskyldiga för konsoliderade uppgifter som samlades in på blankett 0881. Under 1983 samlades det även in kvartalsvisa uppgifter om tillgångar på blankett 0872 och om skulder på blankett 0873 för valutabanker. Dotterbanker lämnade in kvartalsvisa uppgifter om tillgångar på blankett 0877. Under 1985 började Riksbanken samla in uppgifter om valutafördelning för valutabanker på blankett 0874.

Uppgifter om emitterade certifikat började samlas in under 1985 på blankett 0710 för uppgifter om certifikatprogram och på blankett 0711 för certifikatprogram lämnade tillstånd. I denna population ingår institut som innehar Bankinspektionens tillstånd att emittera värdepapper på den svenska marknaden för egen eller annans räkning.

Likviditetskvoter för banker infördes 1952 och samlas in via blankett 770, för affärsbanker och föreningsbanker, och 772 för sparbanker. Likviditetskvoterna avskaffas 1983-12-31.

Kassakrav för banker infördes 1950 och samlas in månadsvis på blankett 0680 för affärsbanker, 2680 för större sparbanker och föreningsbanker samt halvårsvis på blankett 3680 för mindre sparbanker.

Utlåning kvartalsvisa uppgifter började samlas in 1984 för finansbolag på blankett 0748 och månadsvisa uppgifter om utlåning på blankett 0749.

Ränteanalys för banker samlas in sedan 1961.

Byggnadskrediter fördelade på ändamål etc. samlas in på blankett 0774.

Garantiförbindelser fördelade på olika förmånstagare samlas in på blankett 0771.

Försäkringsföretagens placeringar samlas in från 1983 på blankett 4756 för Försäkringsbolag och på blankett 5756 för AP-fonder (Allmänna pensionsfonder).

Placeringskvotsrapporter samlas in kvartalsvis från livförsäkringsbolag fr.o.m. 1985 på blankett 773.

Utöver ovanstående inhämtar Riksbanken ett fåtal uppgifter från eller via följande källor:

Från Riksgäldskontoret inhämtas den svenska statskulden.

Från Riksbanken erhålls tillgångar och skulder samt uppgift över avista valutaflöden vid månadens slut. Även utlandets innehav av statsskuldväxlar inhämtas från Riksbanken.

Från SCB inhämtas följande statistik: Livförsäkringsbolagens totala placeringar i penningmarknadsinstrument utgivna av den svenska staten i total valuta. En totalsiffra avseende obligationer på den svenska marknaden emitterade av icke-finansiella företag och investmentbolag samt kommuners och landstings totala emitterade obligationer. Sektorfördelad in- och utlåning.

Från AP-fonden erhålls uppgifter om placeringar.

Från Bankinspektionen hämtas vissa balans- och resultatposter.

1.1.2 Variabler

Varje statistikuppgift som instituten ska inrapportera identifieras med en 6-ställig kod, s.k. elementnummer. I kombination med ett institutnummer, datum och värde utgör det en unik identitet som lagras i databasen.

1.1.3 Statistiska mått

Statistiken presenteras främst i form av ställningsuppgifter men även som antals-

och förändringsuppgifter. Förändringsvärden beskriver summan av alla förändringar som skett från senaste rapporteringstillfället till det aktuella rapporteringstillfället och samlas in avseende vissa händelser.

Ställnings- och förändringsvärden samlas i de flesta fall in i tusental kronor. För RUTS-insamlingen gäller miljontal kronor.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Statistiken presenteras främst utifrån en balansräkningsstruktur innehållande tillgångar och skulder vilka bryts ner på mer eller mindre finfördelade nivåer och motparter. Därutöver särredovisas utländska tillgångar och skulder, räntor samt värdepappersmarknaden.

Part (i många fall detsamma som rapporterade institut) presenteras antingen med hela populationen som en grupp eller för en eller flera speciellt intressanta institutgrupper inom populationen, t.ex. banker, bostadsinstitut och finansbolag.

Motpart finns uppdelad på svensk eller utländsk institutionell sektor/delsektor. Vanliga sektorindelningar är finansinstitut och dess delsektorer samt svensk allmänhet¹.

Fr.o.m. 1983 är balansstatistiken uppdelad i svenska kronor och utländsk valuta. I RUTS kvartalsstatistik finns uppdelning på några enskilda valutor bl.a. amerikanska dollar (USD), tyska mark (DEM), japanska yen (JPY) och brittiska pund (GBP).

In- och utlåning är två mycket centrala poster i statistiken och exempelvis kan nämnas utlåning till svensk allmänhet som är en av de viktigaste redovisningsgrupperna. Utlåning till allmänheten presenteras som stockuppgifter vid slutet av respektive månad.

Även penningmängden (M0, M3 och M3+) är ett mycket centralt redovisningsmått. M0 definieras som allmänhetens innehav av sedlar och mynt (svenska kronor) och beräknas utifrån Riksbankens totala mängd utelöpande sedlar och mynt reducerat med bankers innehav av sedlar och mynt. M3 definieras som allmänhetens innehav av sedlar och mynt (M0), svensk allmänhets inlåning i bank (alla bindningstider, all valuta) samt svensk allmänhets innehav av bankcertifikat denominerade i svenska kronor. M3+ definieras som M3 med tillägg av svensk allmänhets innehav av statskuldväxlar (från 1982) samt allemansspar (från 1984).

---

¹ Svensk allmänhet består av sektorerna Kommuner och landsting, Staten utom Riksgäldskontoret, Värdepappersfonder, Finansiella serviceföretag, Finansiella företags icke-vinstdrivande organisationer, Investmentbolag, Övriga finansinstitut, Icke-finansiell företagssektor samt Hushåll och Hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

1.1.5 Referenstider

Som referenstidpunkt för ställningsvärden gäller sista kalenderdagen i månad, kvartal, tertial, halvår eller år. Som referensperiod för förändringsvärden gäller hela perioden från föregående till nuvarande referenstidpunkt.

1.2 Fullständighet

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken består av ett antal totalundersökningar, vilket innebär att urvalsfel inte förekommer. Det är dock mycket svårt att veta om samtliga uppgifter är korrekt ifyllda, trots att flera kontroller utförs. Exempelvis kan en inskickad balansräkning gå ihop även om inrapporterade siffror inte är korrekt ifyllda. Detsamma gäller bruttoförändringar under perioden etc. För att minimera felrapportering har Riksbankens utarbetat föreskrifter och allmänna råd (RBFS) samt kompletterande anvisningar för varje blankett. Blanketter och anvisningar anpassas kontinuerligt för att fånga upp institutionsförändringar och förändringar på redovisningsområdet.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

2.2.2 Ramtäckning

Ramtäckningen är i det närmaste fullständig. En viss risk för undertäckning skulle kunna finnas för nytillkomna institut som inte startat sin rapportering vid första rapporteringstillfället.

2.2.3 Mätning

Rapporterna samlas in via pappersblanketter. Konsistensfel kan förekomma.

2.2.4 Svartsbortfall

Svartsbortfall är sällsynt.

Det partiella bortfallet är okänt. En inskickad balansräkning går alltid ihop men det är ändå omöjligt att veta om uppdelningarna är korrekt gjorda. I enstaka fall

kan misstänkas att ett stort värde lagts på ett fåtal poster, exempelvis posten Övrigt, i stället för att specificeras på olika finansobjekt.

2.2.5 Bearbetning

Konsistens- och tidsseriekontroller görs inom respektive blankett. I vissa fall görs även rimlighetskontroller samt avstämning mellan blanketter. Kontroller görs även på den statistik som publiceras. Kontakt tas vid behov med uppgiftslämnaren. Uppenbara felaktigheter såsom att stora belopp placerats på fel rad i blanketten upptäcks i regel vid denna typ av granskning. Däremot kan felaktigheter beroende på exempelvis missförstånd från uppgiftslämnaren av vad som skall rapporteras på respektive post passera utan upptäckt.

2.2.6 Modellantaganden

Förekommer ej.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Ingen redovisning görs.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Statistik produceras och levereras per månad, kvartal, tertial, halvår och år.

3.2 Framställningstid

Balansuppgifter samlas in per månad och tertial och ska vara SCB tillhanda senast nionde bankdagen efter referensperiodens slut. Kassakravs-, likviditetskvots-, emissions-, och upplåningsuppgifter samlas in månadsvis och ska vara Riksbanken tillhanda senast nionde bankdagen efter referensperiodens slut. Försäkringsbolagens placeringsuppgifter ska vara Riksbanken tillhanda senast fjortonde bankdagen efter referensperiodens slut. Utländska tillgångar och skulder (RUTS) samlas in kvartalsvis och ska vara Riksbanken tillhanda senast den sista i månaden efter referensperiodens slut.

3.3 Punktlighet

B.4 Jämförbarhet och sam användbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Innovationerna på kapitalmarknaden har under 80-talet varit frekventa.

En källa till osäkerhet vid studier av kreditutvecklingen i utländsk valuta över tiden är devalveringarna i början av 80-talet.

RUTS har under början av 80-talet utökats med fördelning på alla länder samt större valutor.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Olika blanketter rapporteras av olika institutpopulationer vilket gör en jämförelse mellan blanketterna svår. T.ex. RUTS som rapporteras endast av valutabanker blir inte jämförbar med balansräkningen på totalnivå.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Denna statistik innehåller inte bokslutsdispositioner. Den är därför inte fullt jämförbar med annan statistik som bygger på bokslut.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Uppgifter som Riksbanken sammanställde och redovisade månadsvis under åren 1980-1985 fanns i nedanstående publikationer. De motsvaras sedan 1998 av en enda publikation "Finansmarknadsstatistiken".

- Bankernas tillgångar och skulder, BA14
- Bankernas utländska tillgångar och skulder, BA07
- Bostadsinstitutens tillgångar och skulder, BO01
- Övriga kreditmarknadsföretag, KB01
- Värdepappersbolag, tillgångar och skulder, VB01
- Utlåning, Inlåning och Penningmängd, KM01
- Penning- och obligationsmarknaden, KM08
- Individuellt pensionssparande, IPS1
- Bankernas och Bostadsinstitutens genomsnittliga ut- och inlåningsräntor, RT12

Källor till historiska serier som inte alltid är jämförbara med dagens finansmarknadsstatistik kan finnas under följande länkar:

- "Statistisk Årsbok" hos Riksbanken, där det finns blandad ekonomisk statistik. ([www.riksbank.se/Press & publicerat/Rapporter/ Statistisk Årsbok/Statistisk Årsbok \(1960 till år 2000\)](http://www.riksbank.se/Press%20&%20publicerat/Rapporter/Statistisk%20Årsbok/Statistisk%20Årsbok%20(1960%20till%20år%202000))).
- Sparbarometern (FIR). Hushållens sparande (tillgångar och skulder) från 1980.

5.2 Presentation

Statistiken redovisas i form av text, tabeller och diagram.

5.3 Dokumentation

Denna statistik finns dokumenterad enligt SCB:s dokumentationssystem SCBDOK och Beskrivning av statistiken (BAS). Dokumentationen finns tillgänglig på SCB:s hemsida, www.scb.se.

5.4 Tillgång till primärmaterial

För de uppgifter som Riksbanken samlar in för finansmarknadsstatistiken gäller absolut sekretess enligt 9 kap. 4§ sekretesslagen (1980:100). Detta innebär att statistikuppgifter inte får lämnas ut för enskilda företag. Sekretessen iakttas mot enskilda personer, företag och andra statliga myndigheter. Sekretesslagen inskränker alltså allmänhetens rätt att ta del av denna typ av allmänna handlingar som normalt gäller för myndigheter enligt Tryckfrihetsförordningen.

Undantaget är Sveriges statistiska databaser (SSD) där viss primärstatistik presenteras efter skriftlig överenskommelse med uppgiftslämnarna.

5.5 Upplysningstjänster

Aktuella kontaktuppgifter finns på finansmarknadsstatistikens hemsida www.fmwebb.scb.se, under Kontakta oss.